

Zleceniodawca:

Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku - pismo Przewodniczącego Rady Dyscypliny Artystycznej z dnia 19.06.2023 roku, zlecenie podjęte na podstawie Uchwały Senatu Akademii Muzycznej w Gdańsku (Uchwała nr 100/2012-2013) z dnia 1 lipca 2013 roku oraz na podstawie art.14 ust.2 pkt.2 Ustawy z dnia 14.03. 2003 roku tekst jednolity o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki w zw. z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 3 lipca 2018 roku Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

RECENZJA

Rozprawy doktorskiej mgra Pawła Gajdzisa pod tytułem „Implementacja Etnicznej Muzyki Judejskiej w Twórczości Josepha (Youssela Jacoba) Achrona (1886-1943). Sylwetka Artysty.”

Praca mgra Pawła Gajdzisa przybliżyła postać kompozytora i skrzypka Josepha Achrona (1886-1943) kompozytora prawie nieznanego w świecie muzyki zarazem mającego za życia liczne i bezpośrednie relacje z wieloma wybitnymi muzykami owych czasów (Skriabin, Jascha Heifetz, Liadow, Głazunow, Nikisch, Rachmaninow, Schönberg). Nie był więc Joseph Achron zapomnianym dziś kompozytorem znikąd. Jakim był kompozytorem trudno dziś powiedzieć, prawdą jednak jest, że sam Jascha Heifetz zamówił u Achrona Koncert skrzypcowy. Z drugiej strony jego wykonanie spotkało się z marnym przyjęciem ze strony ówczesnej krytyki. Pan Gajdzis nigdzie nie wspomina o współczesnych wykonaniach tegoż Koncertu, o których z pewnością by wspomniał gdyby takie były.

Jedynym źródłem żywej muzyki Achrona dostępnej dla recenzenta jest nagranie na płycie utworów na fortepian dokonane przez doktoranta oraz nagranie utworów z udziałem skrzypiec, a następnie zespołu kameralnego (skrzypce, altówka, wiolonczela, klarnet, fortepian).

Warto dodać, że Joseph Achron był Żydem, nigdy tego nie ukrywał, a jego wielką ambicją i pasją było zbieranie źródeł etnograficznych dotyczących tradycyjnej ludowej kultury muzycznej różnych środowisk żydowskich w Europie (zwłaszcza Wschodniej), następnie stworzenie Muzyki na wskroś Żydowskiej, w oparciu o zgromadzone materiały etnograficzne.

Jednakowoż nie jest moim, recenzenta, zadaniem wydanie opinii o wartości muzyki Josepha Achrona lecz o wartości Dzieła Artystycznego wraz z Rozprawą Doktorską mgra Pawła Gajdzisa. Zatem, do dzieła!

Chcę wyrazić uznanie dla ogromu pracy, której dokonał pan mgr Paweł Gajdzis w swej Rozprawie. Nie było łatwym zadaniem zgromadzenie tak wielkiej ilości i jakości materiałów na temat postaci zapomnianej przez świat, a przecież bezsprzecznie gorliwej w swej muzycznej pasji. Szacunek wzbudza głęboka analiza historii Żydów od samego początku. Także wnikliwe zbadanie i równie precyzyjny opis wszelkich meandrow życia Josepha Achrona, jego kontaktów i relacji z największymi ówczesnego świata, odnalezieniem najdrobniejszych detali dotyczących jego edukacji, koncertów, recenzji prasowych, a także rozlicznych opinii wielkich muzyków na jego temat. Rzetelność źródeł, ich ilość, a także powstrzymanie się od osądzania, tym bardziej ultimatywnego stanowi o kulturze i klasie autora.

Prawdziwie imponujące wrażenie robi ogromna bibliografia, także ilość zamieszczonych zdjęć, w tym wielu ze zbiorów własnych.

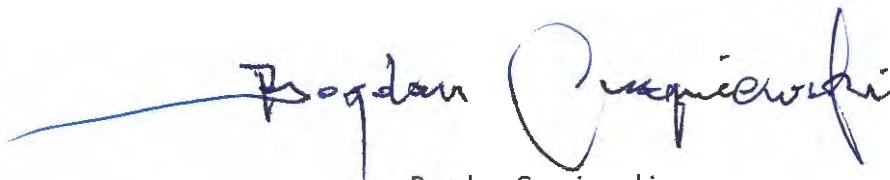
Utwory Achrona nagrane na płycie nie pozostawiają niczego do życzenia. Staranność nagrania i artystyczne kompetencje zarówno Doktoranta jak i pozostałych muzyków z nim współpracujących są wysokiej próby.

Co do urody i artystycznej wartości nagranych utworów chcę powiedzieć, że moim zdaniem Joseph Achron ma swój własny, indywidualny, a nawet oryginalny styl. Trochę szkoda, że nie można zapoznać się z jego szerszym spectrum twórczości.

KONKLUZJA

Stwierdzam, że praca doktorska magistra Pawła Marka Gajdzisa jest pracą bardzo wartościową i spełnia wszystkie wymagania Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku, Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 stycznia 2018 roku, artykułu 179 ust. 1 i 3 Ustawy z dnia 3 lipca 2018 roku oraz Przepisów wprowadzających Ustawę - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

PRACĘ PRZYJMUJĘ

Bogdan Czapiewski